

Dienst Landelijk Gebied

TELEFAX

dienst landelijk gebied

aan
instelling / bedrijf Projectbureau Zeeweringen datum 6-6-2001

ter attentie van
faxnummer Bram Leenhouts aantal pagina's 4
kenmerk 0113-216124 inclusief deze

van
contactpersoon Arnout Kruijshaar *-in vervolg windows 95 vertie!*
kenmerk

opmerkingen Bram,

Hierbij een poging over de fax. ik denk dat het plaatje het probleem is. Als het niet aankomt via de mail, dan probeer ik het nog eens zonder plaatje.
Mij kan je ook mailen via: a.kruijshaar@dlg.agro.nl

Vriendelijke groet,
Arnout Kruijshaar

Dienst Landelijk Gebied
Zeeland
Westsingel 58
Postadres: Postbus 6
4460 AA Goes
Telefoon: 0113-237911
Fax: 0113-237350

005542 2001 PZDB-X-01049

Advies landschappelijke vormgeving Zeeweringen

Advies landschappelijke vormgeving Zeeweringen Westerschelde

Dijkvak: Hellegatpolder

Datum: 30 mei 2001

Door: A. Kruijshaar, Dienst Landelijk Gebied

Aanleiding

In 1996 is een begin gemaakt met de versterking van de zeeweringen langs de Westerschelde. Door Rijkswaterstaat werd geconstateerd dat bij de werkzaamheden verschillen in de vormgeving optraden tussen de dijkvakken waaruit de zeewering bestaat. Daarom is aan de Dienst Landelijk Gebied (DLG) gevraagd een landschapsvisie op de zeeweringen van de Westerschelde op te stellen. Deze is in november 1998 vastgesteld door het projectbureau Zeeweringen.

Vanaf dit moment wordt bij elk op te stellen bestek voor de aanpassing van de zeeweringen van de Westerschelde rekening gehouden met de adviezen uit de landschapsvisie.

Landschapsvisie

Het landschap op en rond de zeewering wordt bepaald door de Westerschelde en door de zeewering zelf, die zich als een continu lijnvormig element door het landschap beweegt. Uit de landschapsvisie blijkt dat de continuïteit wordt bepaald door:

- De waterdynamiek;
- De vegetatie;
- De historische dijkopbouw;
- De waterkerende functie.

Het continue, lijnvormige kenmerk van de zeewering dreigt echter te verdwijnen. Op basis van technische randvoorwaarden, de (min of meer toevallige) beschikbaarheid van het materiaal en de aanwezige natuurwaarden en -potenties en administratieve grenzen worden verschillende typen bekledingsmaterialen toegepast. Hierdoor treden grote verschillen op binnen dijkvakken en tussen de dijkvakken onderling.

De landschapsvisie geeft aan hoe bij de aanpassingen van de glooiingen aantasting van het beeld voorkomen/beperkt kan worden. Het beeld bestaat uit een horizontale zonering van bekledingsmaterialen op het dijklichaam en is tot stand gekomen door het patroon van bekledingsmaterialen te laten 'reageren' op de eerder genoemde aspecten.

Het advies komt in het kort neer op de volgende punten:

1. Het benadrukken van de horizontale opbouw door het toepassen van verschillende materialen in de onder- en de boventafel;
2. Donkere materialen gebruiken in de ondertafel;
3. Lichte materialen gebruiken in de boventafel;
4. Verticale overgangen beperken en zo min mogelijk in de boven- en ondertafel laten samenvallen;
5. Onderhoudspad niet met asfalt verhard, maar bijvoorbeeld met betonblokken, om zo min mogelijk de grasberm te onderbreken;
6. In de landschapsvisie genoemde cultuurhistorische en recreatieve elementen krijgen extra aandacht;
7. Het afstrooien van de bovenste 4 meter van de glooiing met grond voor de sneller vestiging van grassen;

Advies landschappelijke vormgeving Zeeweringen Westerschelde**Dijkvak: Hellegatpolder****Datum: 30 mei 2001****Door: A. Kruijshaar, Dienst Landelijk Gebied**

Voorgesteld landschapsbeeld (vereenvoudigd)

licht

donker

Dijkvak Hellegatpolder

Het Hellegat vormde samen met de Braakman en het Kanaal na Axel de begrenzing van het Eiland van Axel. De Braakman en het Hellegat zijn pas recentelijk ingepolderd. Deze twee geulen zijn van hoog cultuurhistorisch belang. Om hieraan recht te doen is het belangrijk om een eenduidig dijkbeeld te creëren, waarbij de Hellegatpolder zich onderscheidt van de omliggende polders en het cultuurhistorische belang tot zijn recht komt.

Een van de opties voor de Hellegatpolder is het aanleggen van een groene dijk. Dit is dan slecht voor een gedeelte van de polder mogelijk. Vanuit de landschapvisie is dit daarom geen optie. Het verdere verloop van de dijk, aansluitend op de groene dijk met een kleilaag afdekken is wel een optie. Belangrijk bij de aanleg van kleidijken en groene dijken zijn de overgangsconstructies. Hiervoor is te zijner tijd een aanvullend advies nodig.

Als voor een steenbekleding wordt gekozen, gelden de volgende uitgangspunten, zoals (onder andere) in de landschapvisie verwoord:

1. De horizontale opbouw benadrukken door het toepassen van verschillende materialen in de onder- en de boventafel;
2. Lichte bekleding voor de boventafel;
3. Donkere bekleding voor de ondertafel, in dit specifieke geval met historische materialen;
4. De verticale overgangen samen laten vallen met de grenzen van de Hellegatpolder;
5. Het onderhoudspad toepassen met doorgroeibare verharding of bijvoorbeeld de koperslablokken die vrijkomen uit de glooïing;
6. Het af strooien van de bovenste 4 meter van de glooïing met grond voor de sneller vestiging van grassen;

Advies landschappelijke vormgeving Zeeweringen Westerschelde

Dijkvak: Hellegatpolder

Datum: 30 mei 2001

Door: A. Kruijshaar, Dienst Landelijk Gebied

Kaart Zeeuwsch-Vlaanderen anno 1747

